خبر

رجب اردوغان:

منطقه امن باید تحت کنترل ترکیه باشد

● رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه در مصاحبه‌ای گفت که هر گونه منطقه امن در مناطق مرزی شمال سوریه باید تحت کنترل ترکیه باشد. به گزارش دویچه‌وله، اردوغان این سخنان را در واکنش به سخنان جدید یک مقام آمریکایی بیان کرد که روز جمعه از باقی‌ماندن دست‌کم ۲۰۰ سرباز آمریکایی در سوریه سخن گفته بود. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا در ماه دسامبر اعلام کرد که دو هزار نیروی نظامی آمریکا از سوریه خارج می‌شوند. اما بر اساس اظهارات یک مقام آمریکایی، او روز پنجشنبه قانع شد که دست‌کم ۲۰۰ سرباز آمریکایی برای ایجادکردن یک منطقه امن در شمال شرق سوریه به نیروهای نظامی اروپایی بپیوندند. این مناطق هم‌اکنون تحت کنترل نیروهای دموکراتیک سوریه هستند که بخش اصلی آنها را کردهای سوریه تشکیل می‌دهند. رجب طیب اردوغان در واکنش به این تحولات به سی‌ان‌ان ترک گفت: «اگر قرار است در کنار مرز ما منطقه امنی تشکیل شود، باید تحت کنترل ما باشد. چون که این مرز من است». این منطقه در حال حاضر تحت کنترل «یگان‌های مدافع خلق» یا «ی‌پ‌گ» است که یک گروه شبه‌نظامی از کردهای سوریه محسوب می‌شود. ترکیه پیش از این نیز تهدید کرده که در شرق رود فرات که هم‌اکنون تحت کنترل کردهاست، مداخله نظامی خواهد کرد؛ این همان مناطقی است که قرار است در آنها منطقه امن ایجاد شود. رئیس‌جمهوری ترکیه در ادامه با نام‌بردن از شهر منبج که عملا مرکز مناطق تحت کنترل کردها محسوب می‌شود، گفت سوری‌های زیادی منتظرند تا این منطقه امن شود و به آنجا بازگردند.

نبود طرح مشترک

از سوی دیگر، سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه، در سخنانی مشارکت پلیس نظامی این کشور برای ایجاد منطقه عاری از سلاح در مرز سوریه و ترکیه را بعید ندانست. او همچنین تأکید کرد هیچ طرحی برای عملیات نظامی مشترک بین روسیه، ترکیه و ایران در خاک سوریه وجود ندارد. این در حالی است که رجب طیب اردوغان قبلا از احتمال چنین عملیاتی در سوریه خبر داده بود.او افزود: اما مجددا تأکید می‌کنم که نظامیان روسیه در نهایت با درنظرگرفتن موضع سوریه و ترکیه هماهنگی درباره جزئیات را انجام می‌دهند. لاوروف همچنین ادامه داد: هیچ‌گونه گفت‌وگویی میان روسیه و ترکیه درباره گروه‌های کرد سوری که تروریست خوانده می‌شوند، وجود ندارد. این مقام روس با اشاره به موضوع حل‌وفصل بحران سوریه نیز تأکید کرد که آمریکا همچنان به تعهد خود نسبت به اجرای قطع‌نامه شماره ۲۲۵۴ سازمان ملل درباره حل‌وفصل بحران سوریه ادامه می‌دهد.

برادر ولیعهد، معاون وزیر دفاع شد

نخستین سفیر زن عربستان در واشنگتن

● ریما بنت بندر، از اعضای خاندان آل‌سعود به عنوان نخستین سفیر زن عربستان جانشین خالد بن سلمان، برادر کوچک‌تر ولیعهد عربستان در واشنگتن می‌شود. بنابر گزارش‌ها، دربار پادشاهی عربستان سعودی روز شنبه با صدور حکمی شاهزاده ریما بنت بندر آل‌سعود را به عنوان سفیر جدید این کشور در ایالات متحده آمریکا معرفی کرد. به این ترتیب نخستین سفیر زن عربستان ریاست مهم‌ترین دفتر نمایندگی دیپلماتیک ریاض در واشنگتن را بر عهده خواهد گرفت. او جایگزین خالد بن سلمان، برادر کوچک محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان سعودی می‌شود.به گزارش خبرگزاری فرانسه روابط آمریکا و عربستان پس از قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد سعودی با چالش‌های زیادی روبه‌رو شده است. خاشقجی دوم اکتبر پس از ورود به کنسولگری عربستان در استانبول توسط تیمی که از ریاض فرستاده شده بود، به طرز فجیعی به قتل رسید. محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان متهم است که در صدور فرمان قتل جمال خاشقجی نقش اصلی را بر عهده داشته است. عربستان این اتهام را رد کرده و ادعا می‌کند اقدام علیه روزنامه‌نگار منتقد سعودی طرح احمد الاسیری، قائم‌مقام برکنارشده رئیس سازمان اطلاعات این کشور بوده است که ابتدا قصد داشته خاشقجی را به بازگشت به ریاض ترغیب کند و با امتناع او دستور کشتنش را صادر کرده است.با این همه بسیاری از ناظران تغییر سفیر عربستان در آمریکا و جایگزین‌شدن برادر محمد بن سلمان با ریما بنت بندر را تلاشی در جهت تنش‌زدایی و کاهش فشارها به دلیل قتل خاشقجی ارزیابی می‌کنند. سفیر جدید ریاض در واشنگتن از اعضای خاندان بانفوذ آل‌سعود است و پیش از این در اداره ورزش عربستان فعالیت می‌کرد. او پیش از همکاری با دستگاه دولت در بخش خصوصی فعال بوده و سال‌های زیادی در ایالات متحده اقامت داشته است. همچنین بر اساس گزارش‌ها قرار است خالد بن سلمان پس از خاتمه مأموریت خود در آمریکا معاونت وزارت دفاع عربستان را بر عهده بگیرد. تاکنون تاریخ دقیق آغاز کار ریما بنت بندر، به عنوان نخستین سفیر زن عربستان اعلام نشده است.

اولین نشست اتحادیه اروپا- اتحادیه عرب در شرم‌الشیخ

اروپای نامتحد روبه‌روی اعراب بحران‌زده

رهبران جهان عرب و اتحادیه اروپا روز گذشته برای شرکت در اولین نشست مشترک اتحادیه عرب- اتحادیه اروپا در بندر شرم‌الشیخ مصر گرد هم آمدند. رهبران یا مقام‌های ارشد ۲۴ کشور عضو اتحادیه اروپا و ۱۶ کشور عربی از جمله آنگلا مرکل صدراعظم آلمان، تِرزا می نخست‌وزیر بریتانیا، ملک سلمان پادشاه عربستان، برهم صالح رئیس‌جمهوری عراق، محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین و حمد بن عیسی آل‌خلیفه پادشاه بحرین به میزبانی عبدالفتاح السیسی رئیس‌جمهور مصر در این نشست شرکت می‌کنند. اولین نشست اتحادیه اروپا و اتحادیه عرب به مدت دو روز و با شعار «سرمایه‌گذاری باثبات» به دنبال اهدافی از جمله تحقق امنیت و ثبات در منطقه، کاهش خطرات تروریسم، بهبود و تسریع در روند صلح در یمن، لیبی و سوریه، مقابله با مهاجرت غیرقانونی به اروپا و کاهش سطح تغییرات آب‌وهوایی خواهد بود. اهدافی که تحقق هر کدام در حال حاضر و با توجه به وضعیت اروپا و جهان عرب می‌تواند به رؤیا شبیه باشد.کشورهای عضو اتحادیه عرب و اتحادیه اروپا همچنین در این نشست زمینه‌های توسعه همکاری‌های نظامی، گسترش روابط اقتصادی و سرمایه‌گذاری مشترک دوجانبه را هم بررسی می‌کنند.نشست رهبران اتحادیه اروپا و اتحادیه عرب در حالی برگزار می‌شود که کمتر از یک ماه قبل در نشست مقدماتی وزیران خارجه کشورهای عربی و اتحادیه اروپا در بروکسل گرد هم آمدند. این نشست مقدماتی بدون صدور بیانیه پایانی به کار خود پایان داد.وزرای خارجه دو طرف قرار بود در بروکسل بر سر تدوین دستور کار نشست رهبران در شرم‌الشیخ توافق کنند.«فدریکا موگرینی» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا پس از نشست وزرای خارجه در بروکسل گفته بود که «بر سر ۹۰ تا ۹۵ درصد مسائل اشتراک نظر وجود داشته است». با این حال «احمد ابوالغیط» دبیر کل اتحادیه عرب با اشاره به این نشست و در موضع‌گیری کاملا متفاوت با موگرینی اعلام کرد که «پیچیدگی‌ها و چالش‌ها در طرف اروپایی بیشتر از طرف عربی بوده است».

در حال حاضر مهم‌ترین مسئله برای رهبران اروپایی، بحران مهاجرت است اما این موضوع در میان رهبران اتحادیه اروپا اختلاف‌های زیادی برانگیخته است. برای مثال کشورهای ایتالیا و مجارستان که دولت‌هایی پوپولیست و راست‌گرا در آنها بر سر کار هستند، از سیاست‌های مهاجرستیز حمایت می‌کنند و حاضر به امضای بیانیه مشترک نشست بروکسل نشدند.

محمد بن‌سلمان، غایب خبرساز

نه‌تنها در داخل اتحادیه اروپا بلکه میان اتحادیه اروپا و رهبران عرب نیز چالش‌های بسیاری وجود دارد که مهم‌ترین آن «محمد بن‌سلمان» ولیعهد عربستان است. پس از قتل جمال خاشقجی روزنامه‌نگار منتقد سعودی، سازمان‌های امنیتی و اطلاعاتی غرب انگشت اتهام را به سوی ولیعهد عربستان به عنوان مغز متفکر و طراح این عملیات در کنسولگری عربستان در استانبول گرفتند و بر همین اساس، کشورهای اتحادیه اروپا رابطه خود با عربستان را با احتیاط و وسواس بیشتری پیش می‌برند.حکومت عربستان در ابتدا دست‌داشتن در قتل خاشقجی را تکذیب کرد اما بعد از گسترش فشارها، روایت‌های متناقض و ناهمخوانی درباره آن ارائه داد.

رابطه جهان غرب با عربستان سعودی که بزرگ‌ترین صادرکننده نفت و دومین واردکننده بزرگ تسلیحات نظامی در جهان به شمار می‌آید، همواره به عنوان اساس و معیار رابطه غرب با جهان عرب به شمار می‌آید که این رابطه نیز در ماه‌های اخیر در پی ماجرای خاشقجی تا حدی به سردی گراییده است.

محمد بن‌سلمان تنها چهره جنجالی جهان عرب نیست که به دلیل مخالفت‌های ایجادشده در اروپا، در نشست شرم‌الشیخ شرکت نخواهد کرد. عمر البشیر رئیس‌جمهور سودان هم که به تازگی و در پی گسترش اعتراضات در این کشور، دولت سودان را منحل کرده، از دیگر غایبان نشست شرم‌الشیخ است چراکه به دلیل ارتکاب جنایت جنگی از سوی دادگاه جنایی بین‌المللی تحت تعقیب است.

قطر هم که رابطه سردی با عربستان، مصر و امارات متحده عربی دارد، در پایین‌ترین سطح دیپلماتیک در نشست شرم‌الشیخ حضور یافته است. عربستان با همراهی تعدادی از متحدانش از جمله امارات و مصر، قطر را به حمایت از گروه‌های تروریستی از جمله داعش و اخوان‌المسلمین متهم کرده و رابطه خود را با این کشور قطع کردند. در آن سو هم رهبران فرانسه و اسپانیا از جمله غایبان سرشناس در شرم‌الشیخ به شمار می‌آیند.

چالش مهاجران

با اینکه موضوع مهاجرت مهم‌ترین دلیل عدم توافق در نشست وزرای خارجه اتحادیه اروپا و اتحادیه عرب بود، انتظار می‌رود در نشست رهبران نیز این بحران از سوی رهبران اروپایی مورد اشاره قرار گیرد. اروپایی‌ها قصد دارند مناطقی را در شمال آفریقا در نظر بگیرند تا مهاجران بدون ورود به دریای مدیترانه در این مناطق اسکان یابند. در سال‌های اخیر غرق‌شدن هزاران مهاجر و پناه‌جویی که از آفریقا به سمت ایتالیا و اسپانیا می‌رفتند، با اعتراض‌های گسترده‌ای از سوی نهادهای حقوق‌بشری روبه‌رو شده است. در ماه‌های اخیر هم با روی‌کارآمدن دولت راست‌گرای افراطی در ایتالیا، موضع این کشور به عنوان اولین مقصد پناه‌جویانی که از دریای مدیترانه به سمت اروپا می‌روند، سخت‌گیرانه‌تر شده است. همچنین رهبران اتحادیه اروپا در پی ایجاد سازوکاری هستند تا مراکزی برای ثبت درخواست پناهندگی کشورهای عضو اتحادیه اروپا در شمال آفریقا ایجاد کنند. در صورتی که کشورهای شمال آفریقا با این خواسته اتحادیه اروپا موافقت کنند، بروکسل نیز در مقابل، تعداد کمتری از مهاجرانی را که در اروپا در انتظار مشخص‌شدن وضعیت پناهندگی خود هستند، اخراج خواهد کرد.

در ارتباط با موضوع مهاجران، همچنان بزرگ‌ترین مشکل در درون اتحادیه اروپاست؛ چراکه تعدادی از کشورهای عضو حاضر به نرمش و انعطاف در قبال سیاست‌های مهاجرتی اتحادیه اروپا نیستند و به همین دلیل صدای واحدی از بروکسل شنیده نمی‌شود.علاوه بر مهاجرت که رهبران اروپایی تلاش می‌کنند آن را در صدر مذاکرات قرار دهند، بن‌بست در مذاکرات صلح اسرائیل و فلسطین نیز از موضوعات مهمی است که در شرم‌الشیخ به آن پرداخته خواهد شد. بر اساس اظهارات موگرینی، اتحادیه عرب و اتحادیه اروپا بر این نکته اتفاق نظر دارند که کشور مستقل فلسطینی باید در کنار اسرائیل تشکیل شود و قدس نیز می‌تواند پایتخت هر دو باشد. اتحادیه اروپا از این نظر تلاش می‌کند تا فاصله خود را با رویکرد دولت دونالد ترامپ حفظ کند. ترامپ سفارت آمریکا را به بیت‌المقدس منتقل کرده و برای عادی‌سازی مناسبات اعراب و اسرائیل به اعراب فشار می‌آورد. در چنین رویکردی فلسطینی‌ها بیشترین آسیب را متحمل خواهند شد.

در حاشیه نشست شرم‌الشیخ هم مذاکرات مهمی جریان خواهد داشت که اعراب در آن نقشی ندارند. ترزا می نخست‌وزیر بریتانیا که باید تا حدود یک ماه دیگر کشورش را از اتحادیه اروپا خارج کند، به تلاش‌های خود برای متقاعدکردن رهبران اتحادیه اروپا برای تمدید مهلت یا مذاکرات مجدد ادامه خواهد داد. خانم می در این راستا قرار است در حاشیه نشست شرم‌الشیخ، مذاکراتی با دونالد تاسک رئیس شورای اروپا و آنگلا مرکل صدراعظم آلمان انجام دهد.

۴ کشته در موج درگیری‌های مرزی در ونزوئلا

«همه گزینه‌ها» روی میز

موج درگیری‌های خشونت‌بار در مناطق مرزی ونزوئلا با برجای‌گذاشتن چهار کشته بحران این کشور را وارد مرحله جدیدی کرده است. روز شنبه نیروهای امنیتی وفادار به نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا، به هواداران خوان گوایدو، رهبر مخالفان این کشور که در تلاش بودند کمک‌های بشردوستانه آمریکا را از مرز کلمبیا وارد این کشور کنند، حمله کردند؛ حمله‌ای مرگ‌بار که براساس گزارش‌ها دو کشته و صدها زخمی بر جای گذاشت. دولت کلمبیا تعداد مجروحان را حدود ۳۰۰ نفر اعلام کرد و گفت که برای دو روز مرز خود را با ونزوئلا می‌بندد. نیکلاس مادورو هم روابط دیپلماتیک با کلمبیا را قطع کرده؛ اما رئیس‌جمهور کلمبیا ممانعت از ورود کمک‌های انسان‌دوستانه را جنایت علیه بشریت خوانده است. روز جمعه نیز در پی درگیری در مرز ونزوئلا و برزیل، دو نفر کشته و ۱۰ نفر زخمی شدند. کمک‌های بشردوستانه آمریکا شامل اقلام ضروری و دارو چند وقتی است به مرزهای برزیل و کلمبیا رسیده؛ اما دولت نیکلاس مادورو با بستن مرزهای این کشور مانع ورود این کمک‌ها به داخل کشور شده است.

آن‌طور که گاردین گزارش داده، سه کامیون حامل کمک‌های بشردوستانه هم پس از عبور از اولین ایست بازرسی به آتش کشیده شده‌اند. در پی شکست هواداران گوایدو برای ورود این کمک‌ها به ونزوئلا، رهبر مخالفان از ادامه مبارزه خبر داد و از واشنگتن خواست که «همه گزینه‌ها» را برای برکناری نیکلاس مادورو در نظر گیرد. او همچنین امروز به بوگاتو سفر می‌کند تا با مایک پنس، معاون رئیس‌جمهوری آمریکا و رهبران منطقه‌ای دیدار کند. خوان گوایدو از کمک‌های بشردوستانه آمریکا استقبال کرده و می‌گوید صدها هزار نفر به غذا و دارو نیاز دارند. این در حالی است که مادورو کمک‌های آمریکا را توطئه این کشور برای برکناری خود و مقدمه‌چینی برای اشغال این کشور خوانده است.در مرز ونزوئلا و کلمبیا درحالی‌که نیروهای امنیتی وفادار مادورو برای عقب‌راندن معترضان از گاز اشک‌آور و گلوله‌های پلاستیکی استفاده می‌کردند، حدود ۶۰ مرزبان با ترک‌کردن پست‌های خود از مرز عبور کرده و به کلمبیا پناهنده شدند. یکی از این مرزبان‌ها در ویدئویی که در رسانه‌های اجتماعی منتشر کرده، گفته که چندین روز به این تصمیم فکر کرده است. او گفته بسیاری از نیروهای امنیتی با او هم‌عقیده‌اند؛ اما جرئت ابراز عقیده ندارند. همچنین در ویدئویی که در شبکه‌های اجتماعی انتشار یافته، چهار سرباز دیده می‌شوند که در حال دشنام‌دادن به مادورو و حمایت از گوایدو هستند. آنها می‌گویند: «از بلاتکلیفی و بی‌عدالتی خسته شده‌ایم». گوایدو که از زمان آغاز بحران بارها از نظامیان خواسته به مخالفان بپیوندند، روز گذشته به سربازان فراری کشورش گفت: «به طرف سمت درست تاریخ خوش آمدید. مطمئن باشید که مورد عفو قرار خواهید گرفت».

باوجوداین هنوز افراد رده‌بالای ارتش در کنار مادورو قرار دارند و دعوت گوایدو برای پیوستن به مخالفان را رد کرده‌اند. نظامیان در سال‌های اخیر نقش پررنگی در اقتصاد ونزوئلا داشته‌اند و با توجه به سابقه کودتاهای آمریکا در آمریکای لاتین، چاوز، رئیس‌جمهوری پیشین ونزوئلا، هم با اعطای امتیازهایی به نظامیان تلاش می‌کرد از به‌راه‌افتادن کودتا در این کشور جلوگیری کند. حالا نیز ناظران می‌گویند حمایت ارتش از مادورو یکی از نقاط قوت باقی‌مانده برای رئیس‌جمهوری این کشور در مقابل مخالفان است. هرچند بسیاری از قدرت‌های بین‌المللی از خوان گوایدو حمایت کرده و او را به‌عنوان رئیس‌جمهوری قانونی ونزوئلا به رسمیت می‌شناسند. برزیل و کلمبیا هم که دو کشور همسایه ونزوئلا هستند، از گوایدو حمایت کرده‌اند.گوایدو موفق شده بود در چند روز گذشته صدها هزار نفر را به‌عنوان داوطلب جذب کند؛ کسانی که آماده دریافت این اقلام و واردکردن آنها به ونزوئلا بودند. یکی از معترضان که روز شنبه به امید ورود کمک‌های بشردوستانه به مرز کلمبیا رفته بود؛ پس از حمله نیروهای امنیتی به معترضان به الجزیره گفت: «هیچ چیز نمی‌تواند ما را بازدارد. ما به خاطر خانواده‌های‌مان به اینجا آمده‌ایم که گرسنه و بی‌کارند و رنج می‌کشند. این به ما قدرت می‌دهد که مبارزه کنیم و کشورمان را نجات دهیم». یکی از کسانی که به طور داوطلبانه به زخمی‌ها کمک می‌کند، به الجزیره گفته: «این جوانان برای آزادی، سلامت و غذای ما مبارزه می‌کنند».درحالی‌که ارتش و نهادهای دولتی همچنان از نیکلاس مادورو پشتیبانی می‌کنند، او قدرت رسمی را در دست دارد؛ اما با بحران جدی مشروعیت روبه‌رو است و در طرف مقابل، خوان گوایدو که رئیس مجلس ملی این کشور است، از سوی بخش بسیار بزرگی از مردم ونزوئلا رهبر خوانده می‌شود و چندین کشور آمریکای لاتین مانند برزیل، کلمبیا، پاراگوئه، شیلی و پرو در کنار آمریکا، کانادا و اتحادیه اروپا آقای گوایدو را رئیس‌جمهوری موقت خوانده‌اند.

رویداد

احتمال برقراری رابطه بین اسرائیل و پاکستان

● پرویز مشرف، رئیس‌جمهوری پیشین پاکستان، به ابتکارعمل‌هایش در ایجاد روابط با اسرائیل به کمک ترکیه در سال ۲۰۰۵ اشاره کرد و گفت که اسرائیل در مدت ۲۴ ساعت به این پیشنهاد پاسخ داد. او همچنین گفت که نیاز است تا ائتلاف بین اسرائیل و هندوستان شکسته شود و پاکستان به راحتی می‌تواند این کار را انجام دهد.

ادامه اعتراض جلیقه‌زردها در فرانسه

● هزاران نفر از معترضان جلیقه‌زرد شنبه در پانزدهمین هفته متوالی از اعتراضات به خیابان‌های سراسر فرانسه آمدند. این معترضان هم‌زمان با تزریق انرژی به حامیانشان، خشونت و احساسات یهودستیزانه را محکوم کردند.

بازداشت مخالفان اصلاحات در مصر

● حزب الدستور مصر از بازداشت تعدادی از اعضای خود از سوی نیروهای امنیتی این کشور به دلیل مخالفتشان با اصلاحات پیشنهادی قانون اساسی این کشور خبر داد.

رونمایی از موشک جدید اسرائیل

● روزنامه اقتصادی گلوبس اسرائیل اعلام کرد شرکت اسرائیلی تولید تسلیحات پیشرفته رافائل در نمایشگاه بین‌المللی هوافضا و ایرشوی هند موسوم به «ایرو ایندیا» در شهر بنگلور از موشک جدید مدل «هوا - زمین» خود رونمایی کرد.

حامی ترامپ دبیر سیاسی سی‌ان‌ان

● تصمیم مقامات ارشد شبکه تلویزیونی سی‌ان‌ان در سپردن سمت دبیر سیاسی این شبکه به سارا ایسگور فلورس، یکی از مقام‌های پیشین دولت کنونی آمریکا اعتراض کارکنان این رسانه آمریکایی را برانگیخته است. به گزارش ایسنا، او پیش‌تر معاون کارزار انتخاباتی کارلی فیورینا، از داوطلب نامزدی جمهوری‌خواهان بود و در زمان جف سشنز، سخنگوی وزارت دادگستری بود.